ساختار، سازوکار، ساخت و ساز یا ساخت و پاخت؟

چندکلمه‌ای درباره تماس محمد دادکان با ایران ورزشی

سرمقاله
علی عالی @aliaalei

سال‌های زیادی گذشته و حالا می‌توانیم برآورد دقیق‌تری از وضعیت فوتبال ایران در کشور، آسیا و دنیا داشته باشیم. هر رئیسی که سکان فوتبال ایران را در دست می‌گیرد، فهرستی از عددها، آمارها، موفقیت‌ها، تورنمنت‌ها، ساخت و سازها و جام‌های کسب شده را به عنوان دستاورد فوتبال ایران معرفی می‌کند. بی‌تردید این فهرست‌های عریض و طویل برای فوتبال ایران ضرورت داشته و منجر به ایجاد زیرساخت‌های مهم شده است و قاعدتاً بخش‌هایی از این دستاوردها، قابل احترام و تاریخی هستند.

فدراسیون فوتبال ایران در همه این سال‌ها «فدراسیونِ ساخت و ساز» بود؛ دستاوردهایی در قالب جام، ساختمان، تجهیزات، آموزش، آکادمی و تیم‌های ملی گلخانه‌ای. صعود بزرگسالان به جام جهانی، افزایش تعداد دوره‌های آموزشی مربیان و داوران، ساخت کمپ‌های تمرینی، صعود تیم‌های پایه به تورنمنت‌های معتبر و حضور پررنگ زنان در فوتبال و فوتسال از جمله اقدامات است.

«فدراسیون سازوکار» اما تا به حال در عرصه فوتبال و ورزش ایران متولد نشده است. نظام شفافیت مالی و مدیریتی، تعیین سازوکار اداری، پاسخگویی به جامعه، تثبیت ضابطه در اداره فوتبال و بسیاری از موارد دیگر، قاعده بازی برای این شکل از مدیریت است. فوتبال ایران هیچ گاه چنین رویه‌ای نداشته است. مدیران عالی فوتبال و ورزش ایران آنقدر که وقت برای توسعه سخت‌افزارها گذاشتند، توسعه نرم‌افزارها را فراموش کردند و از مصرف منابع در جهت اصلاحات اساسی خودداری کردند.

کیفیت نامناسب اداره فوتبال (نمونه‌اش همین بحث اساسنامه پراشکال و فشار چندباره فیفا برای اصلاح، نمونه دیگرش برگزاری لیگ برتر بدون در نظر گرفتن دغدغه‌های درست باشگاه‌ها، نمونه‌های دیگر مثل عدم پاسخگویی به نامه‌های اداری یا پرونده‌های بسیار در حوزه‌های انضباطی) ناشی از نظام ساخت و ساز به جای نظام سازوکار است. دور از ساختارسازی درست و برنامه‌ریزی حساب شده. میلیون‌ها دلار در دهه‌های مختلف خرج فوتبال ایران شده اما هنوز یک باشگاه استاندارد به معنای واقعی کلمه نداریم. دولتی ماندیم و قوانین روشن برای حمایت از بخش خصوصی در ورزش نداریم. سازوکار که نباشد، ساخت و ساز تبدیل به ساخت و پاخت می‌شود و برای همین نظام دلالی جایگزین نظام حقوقی شده یا خواهد شد. هدر رفت‌هایی که در همه این سال‌ها کمر فوتبال را خم کرده است، ناشی از همین تفکر بوده و خواهد بود.

بهانه این سطور، تماس تلفن محمد دادکان بود. گله‌مند از وضعیت امروز فوتبال و فساد سازمان یافته ورزش و فوتبال. دیدگاه آقای دادکان این است که دلالی همانند موریانه زیرساخت‌های فوتبال را خورده است و این دلالی از وزارت ورزش تا فدراسیون فوتبال و باشگاه‌ها را دربرگرفته است. گله محمد دادکان از جنسِ کمک است و باید شنیده شود. او به فرهنگ ساخت و پاخت به جای ساز و کار اعتراض دارد. این نقص بزرگ را نمی‌شود با زهم با پول‌های هنگفت برای سرمربی بزرگ خارجی یا خرید بازیکنان بزرگ درمان کرد. نتیجه این روش‌ها جز ویرانی و ناپایداری نیست. فوتبال ایران نیاز مبرمی به اصلاح نرم‌افزارها، توسعه حقوقی و سازوکاری عقلانی برای اداره فوتبال دارد. راهی سخت و طاقت فرسا برای مدیرانی که عادت به این رویه ندارند.

عکس از نعیم احمدی / ایران ورزشی Nimi. Ahmadi

تأکید سازمان لیگ به برگزاری مسابقات در میان نارضایتی باشگاه‌ها

ابهام بزرگ؛ تصمیم کمیته انضباطی

گزارش اختصاصی

گرفتن تست کرونا از بازیکنان فوتبال، برگزاری تمرینات و خبرهایی که از تهیه برنامه مسابقات در سازمان لیگ به گوش می‌رسد، نشان از این دارد که مسابقات لیگ برگزار خواهد شد. علی‌رغم نامه درخواست ۱۳ باشگاه لیگ برتری برای برگزار نشدن لیگ و نامه دیگری از ۴ باشگاه خصوصی لیگ برتر مبنی بر شرکت نکردن در مسابقات، سازمان لیگ مصمم است ادامه رقابت‌های لیگ نوزدهم را برگزار کند. حتی حالا که مشخص شده است استفاده از کیت‌های تست‌گیری در باشگاه‌ها برای سنجش بیماری کرونا در میان بازیکنان خود، کیفیت لازم را ندارد. حتی حالا که بسیاری از باشگاه‌ها اعلام کرده‌اند، توانایی مالی پرداخت هزینه‌های سنگینی که پروتکل‌های بهداشتی به آنها تحمیل می‌کند را ندارند.

محمدرضا زنوزی، مالک باشگاه تراکتور در روزهای اخیر بارها و بارها از مشکلات مالی باشگاه‌های خصوصی در شرایط کرونایی گفته و درخواست تعطیلی لیگ را داشته است. سه بازیکن کلیدی این باشگاه به دلیل پرداخت نشدن حقوق معوقه‌شان در تمرینات حاضر نشده‌اند و تراکتورسازی با این شرایط حتی ممکن است شانس کسب سهمیه آسیایی را از دست بدهد. سایر باشگاه‌های خصوصی شاید مثل زنوزی، با مصاحبه‌های خود خبرساز نشده باشند اما کسی نیست که از فشار مالی تحمیل شده به آنها خبر نداشته باشد.

در شرایط فعلی اما تکلیف این باشگاه‌ها چه می‌شود؟ فیفا تصمیم‌گیری درباره برگزاری لیگ را برعهده دولت‌ها گذاشته و ستاد مبارزه با کرونا در ایران تا امروز مجوز برگزاری بازی‌ها را صادر کرده است. سازمان لیگ هم به تبعیت از این تصمیم، برای ادامه لیگ آماده می‌شود و همه باشگاه‌ها را ملزم به حضور در مسابقات کرده است.

غلامرضا بهروان، مشاور سازمان لیگ، از برخورد با باشگاه‌هایی می‌گوید که در مسابقات حاضر نشوند. او در این رابطه توضیح می‌دهد: «زمانی که برگزاری مسابقات مصوب شد، هر تیمی که در مسابقه حضور پیدا نکند، از جدول مسابقات خارج می‌شود و پرونده‌اش در اختیار کمیته انضباطی قرار می‌گیرد.»

آیا این به معنی اعلام نتیجه ۳ بر صفر به سود تیم حریف خواهد بود؟ ابوالفضل حسن‌زاده، رئیس کمیته انضباطی حاضر به پاسخگویی روشن در این رابطه نیست و در پاسخ به این سؤال تنها به بیان این موضوع اکتفا می‌کند: «قرار است به زودی در این خصوص از طریق سایت فدراسیون فوتبال اطلاع رسانی شود. اطلاع رسانی در این رابطه خارج از وظایف کمیته انضباطی و در حوزه اختیارات دبیرکل است.»

اینطور که از صحبت‌های بهروان بر می‌آید اما مجموعه فدراسیون فوتبال و سازمان لیگ تصمیمی برای سازش با تیم‌هایی که مخالف برگزاری مسابقات هستند، ندارند. او برداشت‌هایی از دستورالعمل فیفا که به نوعی به تیم‌ها بابت انصراف در مسابقات اختیاراتی را می‌دهد، رد می‌کند: «براساس دستورالعمل فیفا، هر کشور می‌تواند با رعایت نکات بهداشتی و در اولویت قرار دادن سلامت بازیکنان آیین‌نامه خاص خود را بنویسد. البته ما هم می‌دانیم باشگاه‌ها از نظر مالی تحت فشار هستند و آزمایش‌های مداوم هزینه هنگفتی برای آنها دارد. به همین دلیل فکر می‌کنیم دولت، وزارت ورزش و فدراسیون پزشکی - ورزشی باید تسهیلاتی را در این خصوص در اختیار فوتبال قرار دهند. این یک درخواست نیست بلکه حق فوتبال است که از این امکان برخوردار باشد.»

با توجه به آماری که از بازیکنان مبتلا به کرونا اعلام می‌شود و تأکیدهای دوباره‌ای که ستاد ملی مبارزه با کرونا درباره بررسی روزانه شرایط برای برگزاری مسابقات فوتبال داشته، همچنان این ابهام بزرگ مطرح است که آیا برگزاری مسابقات، تناقضی با سلامت بازیکنان و دست‌اندرکاران برگزاری مسابقات نخواهد داشت؟ آیا باشگاه‌های بحران‌زده از پس رعایت تمام موارد بهداشتی ذکر شده در پروتکل‌های بهداشتی برمی‌آیند و لیگ بدون آسیب جدی به افراد برگزار خواهد شد؟ و ابهام بزرگ دیگر اینکه در صورت تنبیه باشگاه‌های ناراضی از سوی کمیته انضباطی باز هم باید در ادامه لیگ شاهد ماجراهایی نظیر بازی پرسپولیس - سپاهانی باشیم که با نتیجه ۳ بر صفر به سود پرسپولیس تمام شد و حواشی و گلایه‌های آن همچنان باقی است؟

خبر

ابلاغ دستورالعمل‌های پزشکی فیفا به فدراسیون

فاطما سامورا، دبیرکل فیفا با ارسال نامه‌ای دستورالعمل ملاحظات پزشکی برای بازگشت به فعالیت‌های فوتبالی را به تمامی فدراسیون‌های فوتبال کشورها ابلاغ کرد. او در نامه ارسالی خود بیان کرده است که این دستورالعمل با کمک تمامی ۶ کنفدراسیون و سازمان جهانی بهداشت تهیه و برای استفاده همگان در فوتبال ارائه شده است. هدف این دستورالعمل، حفاظت از سلامت همه افراد دخیل در فوتبال، فعالیت‌های فوتبالی، شناسایی و ارزیابی خطر و عوامل مؤثر در این زمینه است تا بازگشت به فوتبال بی‌خطر باشد. همچنین در این دستورالعمل، ابزاری برای ارزیابی میزان خطر نیز وجود دارد تا براساس آن تصمیمات جهت حفظ سلامت بازیکنان و مسابقات فوتبال براساس وضعیت موجود گرفته شود. هدف این دستورالعمل حفاظت از تیم‌ها، فدراسیون‌ها، کنفدراسیون‌ها و همه افراد، سازمان‌ها و ارگان‌های دخیل در فوتبال است.

سعیدی: شاید جواب تست PCR هم اشتباه باشد!

یکی از موضوعاتی که در روزهای اخیر بسیار درباره‌اش شنیده‌ایم و باشگاه‌هایی مثل گل‌گهر سیرجان و فولاد خوزستان به آن معترض بوده‌اند، انجام آزمایشِ تمام تیم‌ها در یک مرکز آزمایشگاهی معتبر است تا نتایجِ تست‌های کرونا از اعضای تیم‌ها به صورت دقیق مشخص شود. رضا سعیدی، سخنگوی فدراسیون پزشکی ورزشی با اشاره به ابهاماتی که در مورد بازیکنان مبتلا به کرونا در لیگ برتر وجود دارد، می‌گوید: «مقرر شد یک کمیته علمی تشکیل شود که جواب آزمایش‌ها را به صورت دقیق مورد بررسی قرار دهد تا حرف و حدیثی در آن به وجود نیاید. ما هم توصیه‌های لازم را همراه هر جواب آزمایش به سازمان لیگ باز می‌گردانیم. آزمایش مورد قبول که همه چیز را نشان می‌دهد، PCR است. در زمینه کرونا برخی تست‌های دیگر هم وجود دارد که ممکن است با استناد به آن، بازیکنان بگویند کرونا داشته‌اند که آن مورد قبول نیست. مشکل دیگری هم که در سرتاسر دنیا وجود دارد، احتمال خطا در آزمایش PCR است. یعنی ممکن است جواب آزمایش یک بازیکن منفی باشد اما خود بازیکن مبتلا باشد. به همین خاطر فیفا دستورالعملی در این مورد تدوین کرده که تیم‌ها در فاصله ۷۲ ساعت باید ۲ بار آزمایش PCR بدهند تا درصد خطا پایین بیاید.»

وضعیت مبهم سلامت داوران

در حالی که تنها ۳ هفته به شروع مجدد لیگ نوزدهم باقی مانده است، هنوز تکلیف آمادگی و سلامت داوران مشخص نیست و کمیته داوران هم هیچ برنامه‌ای برای تست آنها ندارد. هنوز معلوم نیست فدراسیون فوتبال و کمیته داوران چه زمانی قرار است از داوران تست کرونا بگیرد تا آمار داوران مبتلا شده را به دست بیاورد. اگر در تست‌ها مشخص شود که داوری کرونا دارد و با توجه به زمان باقی‌مانده به آغاز دوباره لیگ نوزدهم، داوران مبتلا شده به قضاوت در هفته بیست و دوم نمی‌رسند و باید مراحل درمانی خود را پشت سر بگذارند.